

**TIJD VOOR
VERANDERING**

**DAGKRANT
35^e GROENLINKS
CONGRES**

Amersfoort | 23 April 2016

GROENLINKS

TIJD VOOR VERANDERING

35e Congres van GroenLinks

WAT VIND JE IN DEZE DAGKRANT

Welkom bij het 35e Congres van GroenLinks!

Deze dagkrant bevat praktische informatie en daarnaast

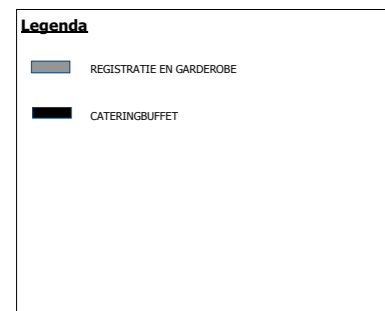
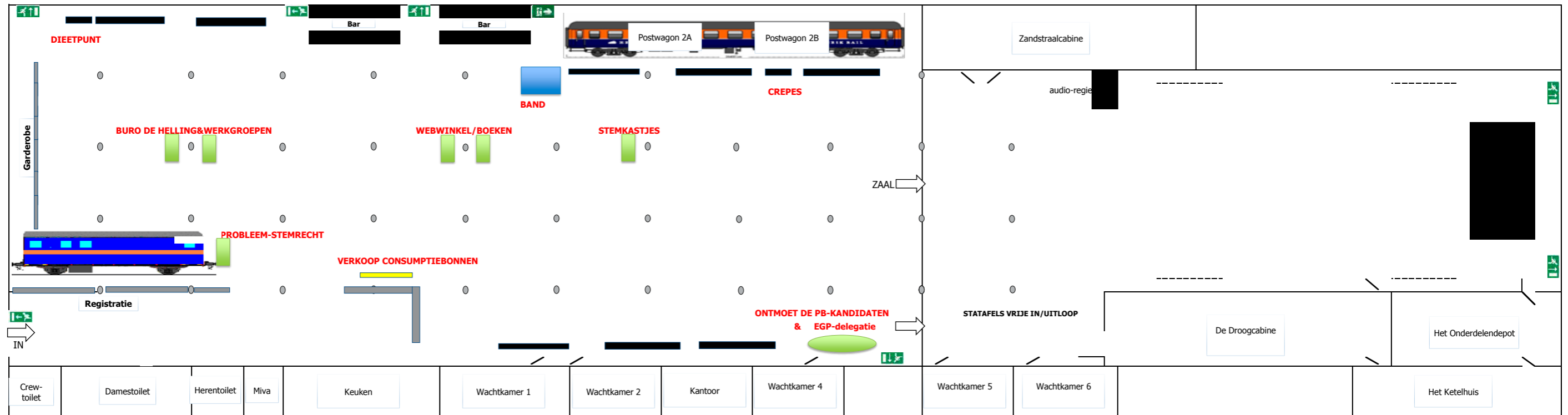
- de actuele versie van de agenda 4
- een plattegrond 6
- het activiteitenprogramma tijdens de lunch 'GroenLinks à la carte' 11
- aanvulling voordracht kandidatencommissie intern 16
- de ingediende moties 17

AGENDA

Amersfoort | 23 April 2016

<i>Zie "GroenLinks à la carte" voor het programma voorafgaand aan het congres</i>	
10u15	opening congres vaststelling orde van het congres vaststelling agenda van het congres
10u20	benoeming congrespresidium benoeming stembureau
10u25	financiën; besluit t.a.v. het vaststellen van de jaarrekening 2014
10u30	voorgestelde wijzigingen van Statuten en Huishoudelijk reglement <ul style="list-style-type: none">• introductie door het Partijbestuur• stemming over de voorstellen tot wijziging Statuten & Huishoudelijk Reglement• toelichting op de aanvullende voorstellen door het Partijbestuur• stemming over de aanvullende voorstellen
10u50	speech van Lyle Muns, voorzitter DWARS
11u00	verkiezing van nieuwe leden van het Partijbestuur, met <ul style="list-style-type: none">• verantwoording van de kandidatencommissie• introductie van de kandidaten voor het voorzitterschap• stemming voorzitter• introductie van de kandidaten en stemming voor de portefeuilles<ul style="list-style-type: none">• Internationaal Secretaris• Personeel en Organisatie• Partijontwikkeling - Externe Relaties• Publiciteit en Campagnes• speech van de nieuwe voorzitter• bedanken afgetreden partijbestuursleden
12u25	benoeming referendumcommissie

12u30	benoeming interne kandidatencommissie
12u40	verkiezing lijsttrekker Tweede Kamer
12u45	schorsing congres, pauze
<i>Zie "GroenLinks à la carte" voor het programma tijdens de pauze</i>	
14u15	hervatting congres
14u18	behandeling van moties
14u38	vaststelling van de verantwoordingen van het Partijbestuur, de Toezichtraad, de EGP-delegatie en de fracties
14u45	verkiezingen voor de delegatie naar de Europese Groene Partij, met introductie en stemming voor de plaatsen 1 t/m 3 voor de EGP Council stemming voor de plaatsen 4 t/m 7 voor de EGP Council stemming voor de delegatie voor het EGP Congres
15u20	afscheid van Bram van Ojik
15u30	speech Tineke Ceelen, voorzitter Stichting Vluchteling
15u35	speech Paul Rosenmöller
15u40	speech Jesse Klaver
16u10	sluiting congres
<i>aansluitend aan het congres is er een borrel</i>	

Organisatie congres

Het Congres is georganiseerd door en staat onder leiding van het Congrespresidium van GroenLinks.

De dagvoorzitter is Eva Groen - Reijman. De leden van het presidium zijn: Lolke Boonstra, Jaap van de Heijden, Gijs van der Kroef, Mickie van de Loo, Belinda van Meerkerk, Niels Smit en Wouter Witteveen.

Aan het begin van de agenda stelt het presidium voor twee nieuwe leden te benoemen. Naast deze mensen lopen er vandaag tientallen medewerkers en vrijwilligers van GroenLinks rond om deze dag mogelijk te maken en de bezoekers zo goed mogelijk te woord te staan .

Ruimte in de zaal

Er zijn 1500 leden aanwezig op dit congres, een recordaantal. In de congreszaal passen geen 1500 stoelen, dus we hebben ook staplaatsen gecreëerd.

- Houd er bij het plaatsnemen in de zaal rekening mee direct aan te sluiten bij je burens, zodat er geen enkele ongebruikte en onbereikbare stoel over blijft.
- Liever even de benen strekken, netwerken of bijpraten? Ga dan niet in de congreszaal zitten, maar maak gebruik van de ruimte

die we daar in het gedeelte achter de voile doeken voor hebben ingericht. Je kunt daar het congres volledig volgen en meedoen met alle stemmingen, zowel met stemkaart als met stemkastje.

- Ook in de congreszaal, als je binnen komt direct rechts, vind je een ruimte met staplaatsen. Ook daar kun je het congres helemaal volgen en kun je stemmen.
- Tijdens het gedeelte in de middag met de speeches zullen we meer staplaatsen in de zaal kunnen maken. Volg de aanwijzingen van onze medewerkers op zodat we alle beschikbare ruimte maximaal kunnen benutten.

Stemmen met stemkastjes

Richting de plenaire zaal, bij de voile doeken, tref je onze collega's aan die stemkastjes uitdelen. Tegen inlevering van je stemkastjesbon krijg je een stemkastje. Deze mag je de hele dag bij je houden en dus ook mee de zaal uitnemen. Ze werken uitsluitend in het gedeelte achter de voile doeken en in de congreszaal. Wanneer je op het cateringplein in het gedeelte vóór de voile staat kun je niet stemmen met de stemkastjes in verband met de internetverbinding.

Controleer aan het eind van het congres goed of je het stemkastje hebt ingeleverd! Elk verloren stemkastje moet door ons vergoed worden.

Haal gelijk een stemkastje en wacht niet op de eerste stemming waarbij dat aan de orde is, dat scheelt veel geroep en tijdsverlies. Bij de eerste stemming waarbij de stemming met stemkastjes aan de orde is zal de werking worden uitgelegd.

Stemmen met stemkaarten

Als je stemrecht hebt tref je in de envelop ook een stemkaart aan. Bij veel stemmingen wordt die gebruikt; je steek hem op aanwijzing van de congresvoorzitter in de lucht bij "voor" of "tegen" en zij zal dan overzien of het voorstel is aangenomen of verworpen. Sta je in het gedeelte met staplaatsen in de zaal of in het gedeelte met staplaatsen achter de voile doeken vóór de zaal, dan kan de congresvoorzitter je ook zien! Er zijn camera's opgesteld die het beeld van de stemmers in die gedeelten rechtstreeks tonen op schermen die op de congresvoorzitter gericht zijn. Is er twijfel over de uitslag van een stemming met stemkaarten dan volgt er een herstemming met stemkastjes.

Sprekerslijsten

Sprekerslijsten sluiten 30 minuten voor aanvang van het agendapunt. Dit betekent dat sprekers voor de eerste agendapunten zich al voor de opening van het congres moeten aanmelden bij de organisatietafel. De organisatietafel is daartoe vanaf 9.30 uur bemenst.

Ringleiding

Op de eerste twee ronden in de plenaire zaal hebben we een ringleiding voor slechthorenden.

Zaal en catering

Op diverse plaatsen op het cateringplein (zie de plattegrond) worden koffie, thee en lunch geserveerd.

Introductie voor nieuwe congresbezoekers

Voor aanvang van het congres is van 9.35 – 10.00 uur de introductie voor nieuwe congresbezoekers in de plenaire zaal.

Buddies

Ben je buddy of heb je gevraagd om gekoppeld te worden aan een buddy? Meld je dan om 10 uur bij de Droogcabine. Daar maken we de

koppeling tussen de aanwezige deelnemers. We hebben meer mensen die hebben gevraagd om een buddy dan er beschikbaar zijn. Het kan dus voorkomen dat je met twee of drie mensen wordt opgevangen door één buddy, of dat we mensen die een buddy zoeken vragen om verder met elkaar op te trekken.

Lunch

Heb je je aangemeld voor de lunch, dan tref je in de envelop die je bij binnenkomst hebt gekregen een lunchbon aan in de vorm van een scheurkaartje. Met deze bon kun je tijdens de pauze de lunch halen. Door het scheurkaartje ben je niet verplicht alles in een keer op te halen.

De lunch bestaat uit twee broodjes, een halve wrap, fruit en iets te drinken. De lunch wordt uitgeserveerd op het cateringplein bij veertien verschillende uitgiftepunten om lange rijen te voorkomen. Je kunt bonnen kopen bij de informatiebalie (contant geld) om ter plekke lunch te kopen.

Kennismaking kandidaten partijbestuur + EGPdelegatie

Voorafgaand aan het congres, tussen 9.30 en 10.15 uur kunnen congresdeelnemers kennismaken met de kandidaat

partijbestuursleden op het cateringplein (zie plattegrond voor exacte locatie). In het eerste deel van de middagpauze kun je op dezelfde plek kennismaken met de kandidaten voor de EGPcouncil en EGPcongres.

Consumptiebonnen

Alle consumpties (zowel eten als drinken) moeten worden betaald met consumptiebonnen. Deze consumptiebonnen zijn te koop bij het entreegebied bij de informatiebalie. De bar neemt geen contant geld aan. Een consumptiebon kost € 2,- .

LET OP: *Op de locatie kan niet worden gepind.*

Internet

Er is een open draadloos netwerk met internettoegang. Houd anderen op de hoogte via Facebook of Twitter en gebruik hierbij de hashtag [#TijdvoorVerandering](#).

Parkeren

De Rijtuigenloods is heel goed bereikbaar met het openbaar vervoer. Vanaf Station Amersfoort is het maar een paar minuten lopen. Kom je toch met de auto dan is er ook voldoende parkeergelegenheid op het terrein van de Rijtuigenloods.

GROENLINKS À LA CARTE

Naast het officiële podiumprogramma is er veel te beleven voorafgaand aan en in de pauze van het congres. Neem deel aan een inhoudelijke sessie, stel vragen aan een fractie of ga op bezoek bij een spreekuur of kraam!

VOORAF

“Is er een meester in de zaal?”

Juristennetwerk houdt spreekuur
Stuit je in het partijwerk op juridische problemen? Wil je een idee uitwerken waar rechtskennis voor nodig is? Het juristennetwerk van GroenLinks houdt spreekuur op het congres. Het spreekuur is geopend van 9.15 tot 10.15 uur.

📍 **Wachtkamer 2**

9:15 – 10:15 uur

Kennismaking kandidaten partijbestuur

Maak kennis met de kandidaat-partijbestuursleden! In de foyer kun je ze in levende lijve spreken (maar ook veel over ze te weten komen als ze er even niet zijn).

📍 **Cateringplein**

9:30 – 10:15 uur

Introductie voor nieuwe congresbezoekers

Voor wie voor het eerst een congres bezoekt: wat gebeurt er allemaal op zo'n dag? Kom meer te weten over spreekbonnen, amendementen, moties en het presidium.

📍 **Plenaire zaal**

9:35 – 10.00 uur

IN DE LUNCHPAUZE

De groene ondernemende staat 'De politiek moet het voortouw nemen met groene investeringen'. Met Maurits Groen en Liesbeth van Tongeren De laatste dertig jaar is de CO2-uitstoot in Nederland niet gedaald. Wat betreft duurzame energie behoort Nederland tot de hekkensluiters van Europa. De achtereenvolgende regeringen hebben veel te veel nadruk gelegd op vrijwilligheid in het klimaatbeleid. Het is tijd dat er een klimaatwet komt die strikte kaders stelt voor de energiepolitiek. En de overheid moet een actieve groene innovatiepolitiek voeren: door onderzoek te investeren en zelf het voortouw te nemen bij de noodzakelijke investeringen.

📍 **Zandstraalcabine**
12:55 – 13:30 uur

Eerlijk werk 'Nieuwe zekerheden voor flexwerkers en zzp'ers'. Met Gijs van Dijk (FNV) en Linda Voortman 'De onzekerheid om de arbeidsmarkt neemt toe. Een steeds groter deel van het werk wordt verricht door mensen zonder vast contract: flexwerkers of zzp-ers. Een groot deel van de flexwerkers en zzp-ers zou graag een vast(er) contract hebben. De politiek zou deze wens naar nieuwe zekerheden moeten ondersteunen. De vraag is onder meer hoe dit bereikt zou kunnen worden.'

📍 **Droogcabine**
12:55 – 13:30 uur

Zeggenschap: hoe doe je dat? Werken Aan nieuwe democratie. Partijbrede discussie over democratie in de eigen leefomgeving

Hoe krijgen mensen meer te zeggen over hun eigen

leefomgeving en wat kun je daarvoor doen? En wat betekent dat voor de opvattingen van GroenLinks over democratie? Provincies, lokale afdelingen en werkgroepen gaan binnenkort met dit onderwerp aan de slag. Wil je meedoen aan deze discussie en weten hoe je die aantrekkelijk en creatief vorm kunt geven? Kom naar deze workshop van Harmen Binnema en Jojanneke Vanderveen en ervaar in een halfuur een voorproefje!

📍 **Postwagon 2a**
12:55 – 13:30 uur

Op de koffie bij...

De Eerste Kamer Gesprek over de verantwoording. Stel je vragen aan Tineke Strik, Ruurd Ganzevoort, Marijke Vos en Frits Lintmeijer

📍 **Postwagon 2b**
12:55 – 13:30 uur

Op de koffie bij...

Partijbestuur & Toezichtraad

Gesprek over de verantwoording. Stel je vragen aan Marjolein Meijer en Jenneke van Pijpen

📍 **Wachtkamer 1**
12:55 – 13:30 uur

Kennismaking kandidaten

EGP-delegatie Maak kennis met de kandidaten voor de EGP-delegatie! In de foyer kun je ze in levende lijve spreken (maar ook veel over ze te weten komen als ze er even niet zijn).

📍 **Cateringplein**
12:55 – 13:30 uur

Goede toelating voor vluchtelingen. 'Er moeten snel veilige vluchtroutes komen' Met Eduard Nazarski (Amnesty International) en Tineke Strik. Er zijn geen of nauwelijks legale vluchtroutes vanuit het Midden Oosten naar de EU. Vluchtelingen proberen daarom met bootjes

over de Middellandse Zee de EU te bereiken. De routes van Turkije naar Griekenland zijn door de regeringsleiders van de EU recent geblokkeerd. Vluchtelingen uit het Midden Oosten kunnen de EU nu nog nauwelijks bereiken. Met onmiddellijke ingang moet er een legale route komen uit Turkije naar de EU voor minimaal 500.000 vluchtelingen per jaar.

📍 **Zandstraalcabine**
13:35 – 14:10 uur

Geschiedenis en gedachtegoed van groenlinks

Jasper Blom (directeur Bureau de Helling). Leer over de geschiedenis van GroenLinks. Waar staat de partij in de context van de opkomst van groene partijen in West Europa: welke ideologie dragen wij gezamenlijk met onze Belgische, Duitse, Franse, etc. groene vrienden uit? En zijn

er gemeenschappelijke lijnen te zien in de ontwikkeling van GroenLinks en de andere groene partijen in West Europa?

📍 **Postwagon 2a**
13:35 – 14:10 uur

Op de koffie bij...

De Tweede Kamer

Gesprek over de verantwoording. Stel je vragen aan Liesbeth van Tongeren, Linda Voortman en Rik Grashoff

📍 **Postwagon 2b**
13:35 – 14:10 uur

Op de koffie bij...

Europese Fractie & delegatie Europese Groene Partij.

Gesprek over de verantwoording. Stel je vragen aan Judith Sargentini en Mieke van der Vegt

📍 **Wachtkamer 1**
13:35 – 14:10 uur

VERDER IN DE FOYER

- **GroenLinks pop-up store**

De webwinkel offline! Koop hier je GroenLinks items!

- **Boekenkraam** Zie ons assortiment hiernaast (je kunt alleen met contant geld betalen).

- **Bureau de Helling, wetenschappelijk bureau GroenLinks en Hellingproef (jong wetenschappelijk bureau).**

Ontmoet Bureau de Helling en Hellingproef. Als denktank ontwikkelt en versterkt Bureau de Helling het groene gedachtegoed. Het Bureau is actief op het raakvlak van publiek debat, groene politiek en wetenschap. Hellingproef organiseert interactie en inhoudelijke activiteiten en bieden verdieping aan studenten en starters die geïnteresseerd zijn in wetenschap, politiek en debat.

- **Meetingpoint werkgroepen**

Maak kennis met de verschillende werkgroepen die GroenLinks rijk is. Benieuwd naar de activiteiten van de werkgroepen of geïnteresseerd om mee te praten? Ga langs bij het meetingpoint!

- **Vraag een plaatje aan** en hip, hop of neurie mee met de DJ's van Swoolish!

BOEKENKRAAM

- **Jesse Klaver – *De mythe van het economisme***

In zijn boek vertelt Jesse Klaver over zijn eigen achtergrond, zijn ervaringen in de Tweede Kamer, en over zijn verzet tegen de economisering van de samenleving. Klaver analyseert waarom er in Nederland zo weinig verandert en schetst alternatieven voor het economisme. Daarmee geeft hij een stem aan een groeiende onderstroom in de samenleving.

- **Bas Eickhout – *Klimaatmores, radicaal naar een andere norm***

In Klimaatmores geeft Eickhout een kijkje achter de schermen van de internationale klimaatpolitiek en doet hij een boekje open over zijn ervaringen met andere politici, lobbyisten en journalisten. Hij heeft zijn belevenissen als politicus rond het klimaatdossier bijeen gebracht en laat zien welke

krachten er overwonnen moeten worden om klimaatbeleid van de grond te krijgen. Van 16.15 tot 16.45 uur signeert Bas Eickhout bij de boekenkraam op het cateringplein.

- **Erica Meijers – *Green values, religion & secularism***

Politieke partijen zijn achtergebleven in wetenschappelijk onderzoek naar de rol van religie in politiek en samenleving en moeten dringend serieus aandacht besteden aan de veranderende plaats van religie. In dit boek praten politici van groene partijen uit verschillende Europese landen praten over de samenhang tussen hun eigen levensbeschouwing en politieke visie en over de rol van religie in de publieke ruimte.

- **Bas de Gaay Fortman – *Moreel erfgoed***

Moreel erfgoed gaat over al wat een land aan publieke moraal heeft verworven, zoals gelijke behandeling en het discriminatieverbod. De grondwet opent daarmee. Maar anders dan 'cultureel erfgoed' à la de Amsterdamse grachtengordel en de molens bij Kinderdijk is moreel erfgoed nog geen bekend begrip. Wel zetten nationale herdenkingen en vieringen publieke beginselen en deugden af en toe in de schijnwerpers. Bas de Gaay Fortman schetst een context van bedreigd moreel erfgoed, zoekt aanknopingspunten voor de publieke moraal vandaag en betreft die op de aanpak van de grote problemen van onze tijd. Vanuit die praktijk ijkt hij het begrip 'moreel erfgoed'.

- **Mirjam de Rijk – *51 mythes over wat goed zou zijn voor de economie***

Mythes over wat economie is, over werk en werkloosheid, over ongelijkheid, over de markt en de overheid. En natuurlijk over de crisis in al haar gedaanten: de financiële crisis, de economische crisis en de eurocrisis. Met na ieder hoofdstuk een kijk op hoe het anders zou kunnen.

AANVULLING VOORDRACHT KANDIDATENCOMMISSIE

Aanvulling voordracht Kandidatencommissie Intern

Dit voorstel is een aanvulling op de voordracht van de Kandidatencommissie Intern (zie pagina 31 van de Congreskrant), voor het geval het Congres besluit om niet 7 maar 5 leden in de Kandidatencommissie te benoemen. Als volgt:

Toelichting voordracht aantal leden

Het partijbestuur stelt aan het Congres van 23 april a.s. een wijziging van het Huishoudelijk Reglement voor, voor uitbreiding van de commissie van de minimaal vereiste 5 leden naar 5-9 leden. Dit in verband met de omvang van het werk. Tevens stelt het partijbestuur via een apart besluit voor deze wijziging per direct in te laten gaan zodat het Congres 7 leden in de kandidatencommissie kan benoemen. Zie de beide voorstellen hierover in deze congreskrant (op respectievelijk pagina 13 en 16 van de Congreskrant). Deze voorstellen worden voorafgaand aan de benoeming van de Kandidatencommissie behandeld.

Indien het Congres akkoord gaat met deze beide voorstellen, kan het congres vervolgens per direct 7 leden in de kandidatencommissie Intern benoemen.

Zo niet, dan volgt een stemming over 5 plaatsen in de kandidatencommissie Intern op voordracht van het Partijbestuur. In dat geval geldt de volgende voordracht:

In het geval van een afwijzing van de uitbreiding van kandidatencommissie draagt het Partijbestuur de volgende leden voor benoeming in de Kandidatencommissie Intern voor:

- Maria Wiebosch-Steeman, als voorzitter
- Irona Groeneveld, als vice-voorzitter
- Cees van Bockel
- Edwin van Houten
- Huri Sahin

Voor een nadere toelichting op de voordracht en de individuele profielen van de kandidaten, zie pagina 31 in de Congreskrant.

MOTIES

Amersfoort | 23 April 2016

MOTIE A: KOLENCENTRALES NIET OP WARMTENET

Het congres van GroenLinks, in vergadering bijeen in Amersfoort op zaterdag 23 april 2016

Constateerende dat

- De rechter in de Klimaatzaak van Urgenda heeft uitgesproken dat Nederland de uitstoot van broeikasgassen met 25% moet verlagen t.o.v. 1990 en dat sluiting van alle kolencentrales in Nederland een significant hoge bijdrage daaraan kan leveren.
- Er in de tweede kamer een motie is aangenomen, die ertoe moet leiden, dat kolencentrales zo snel als mogelijk dienen te worden gesloten.
- De Nederlandse glastuinbouw van mening is, dat gebruik van kolenwarmte slecht is voor het imago en de exportpositie van deze sector.
- Er geen onderscheid gemaakt kan worden tussen warmte die een bijproduct is van energieopwekking in kolencentrales en warmte die opgewekt zou kunnen worden in kolencentrales ten behoeve van de warmtevraag, maar dat deze laatste vorm niet kan worden beschouwd als restwarmte en al helemaal niet als duurzame warmte.
- De restwarmte afgegeven door de

modernste kolencentrales een te lage temperatuur heeft en daarom in die staat ongeschikt is voor het warmtenetwerk.

Overwegende dat

- Het halen van de doelen van het klimaatakkoord van Parijs vergt, dat we een snelle omslag naar een duurzaam energiesysteem moeten maken.
- Kolencentrales niet passen in een duurzaam energiesysteem en dat de restwarmte van kolencentrales niet duurzaam is.
- De energietransitie leidt tot een verschuiving van centrale naar decentrale energieopwekking en dat een grootschalig warmtenet gevoed door kolencentrales daar niet bij past.
- Het gebruik van kolenwarmte slecht is voor het imago van stadswarmte.

Spreekt uit

- Dat het onwenselijk is, dat kolencentrales worden aangesloten op het warmtenet.

En gaat over tot de orde van de dag.

Deze motie is ingediend/ondertekend door (in alfabetische orde):

Gjalt Annega (Delft), Guido Antunes (Schiedam), Karen Beelaar (Rotterdam), Alfred Blokhuisen (Spijkenisse), Huibert Boer (Amersfoort), Judith Bokhove (Rotterdam),

Arno Bonte (Rotterdam), Menno Duk (Lansingerland), Ed Gloudi (Schiedam), Robert Klumpes (Rotterdam), Wim Leeuwis (Rotterdam), Cees Ottevanger (Rotterdam), Berend Potjer (Den Haag), Mike Sonnevile (Rotterdam), Werenfried Spit (Rotterdam), Regien van Uden (Rotterdam), Amelie Veenstra (Rotterdam), Neil Voorburg (Vlaardingen)

Toelichting:

Deze motie is politiek inhoudelijk, maar betreft een actuele situatie, zodat wij graag het congres om een uitspraak wil vragen. Er is recentelijk veel gedoe rondom warmtenetten in het algemeen. Het staat buiten kijf, dat het beter is om thermische vervuiling (restwarmte opgewekt als gevolg van industriële processen) te gebruiken i.p.v. te lozen, maar ondertekenaars van deze motie zijn van mening, dat dit niet een transitie naar een duurzame toekomst in de weg mag staan. Een paar maanden geleden werd er een open brief in Trouw geplaatst getekend door 64 hoogleraren. Zij riepen op tot sluiting van alle kolencentrales en dat daarmee de klimaatdoelstelling van Parijs voor Nederland al bijna wordt gehaald. Als reactie gaf Eon aan, dat dit niet mogelijk was, omdat de restwarmte opgewekt door

kolencentrales nodig is voor de nog te bouwen miljarden kostende warmterotonde in Zuid-Holland. Deze reactie heeft dit warmte-infrastructurele project in een kwaad daglicht gesteld.

Toen onlangs de Tweede Kamer een motie aannam die betrekking heeft op een zo snel mogelijke uitfasering van kolencentrales, volgde meteen een reactie uit het kamp van de eigenaars van kolencentrales, dat CO2-opslag onder de Noordzee ineens wel technisch en financieel haalbaar was. Iets wat ze al jaren hadden tegengehouden, omdat lozen in lucht en water gewoon goedkoper is. Overigens lopen we voor dit alternatief ook niet erg warm.

Kortom, energieleveranciers trekken alle registers open om de kolencentrales zo lang mogelijk open te houden i.p.v. zo snel mogelijk te sluiten. Zo lijkt het tenminste.

Wij zijn van mening, dat GroenLinks zich niet voor dat karretje moet laten spannen. Deze motie is er dan ook op gericht om stelling te nemen tegen het aansluiten van kolencentrales op welk warmtenet dan ook, zodat ze hieraan geen legitimiteit kunnen ontlenen om langer open te blijven.

Wij zijn niet van mening, dat de warmte dan zomaar vrij moet worden gelaten, maar zien dit als een eerste stap die kan leiden tot zo snel mogelijke (uit)sluiting van de kolencentrales. Twitter is geëxplodeerd met berichten over berekeningen, die vertellen dat na sluiting de energierekening per gemiddeld gezin ongeveer 13 Euro omhoog gaat per jaar. Een veelvoud daarvan kan echter worden bespaard op gezondheid, luchtkwaliteit en klimaat.

Gezien deze recente ontwikkelingen vinden de indieners het opportuun om deze motie op dit moment in te dienen.

Preadvies Partijbestuur: overnemen

Om te voldoen aan het vonnis van de rechtbank in de Klimaatzaak en de doelstellingen van het Akkoord van Parijs te behalen moeten alle kolencentrales worden gesloten. Dit is beter voor het milieu en onze gezondheid. Daarom wil GroenLinks niet dat kolencentrales rendabel worden door ze aan te sluiten op een warmtenet. Als er al een afspraak is over sluiting kunnen ze in de tussentijd wel warmte leveren die anders verloren gaat, maar warmtenet mag niet als excuses voor openhouden worden gebruikt.

MOTIE B: ASSOCIATIEVERDRAG EU-ISRAËL

Het congres van GroenLinks, in vergadering bijeen in Utrecht op zaterdag 23 april 2016

Overwegend dat

- GroenLinks veel waarde hecht aan de positieve invloed van associatieakkoorden op democratie, mensenrechten en internationaal recht en mede daarom een JA-campagne heeft gevoerd bij het referendum over het associatieverdrag met Oekraïne,
- in zulke associatieverdragen voorwaarden zijn opgenomen voor het bevorderen van de genoemde mensenrechten, daarbij onder meer refererend aan het handvest van de VN,
- de EU al vanaf 1995 een associatieverdrag heeft met Israël, dat Israël vrijstelt van importheffingen naar de EU, en daaraan tegelijkertijd zulke voorwaarden verbindt,

Constateerend dat

- Israël al vele jaren de genoemde waarden ernstig schendt met zijn inmiddels 49-jarige bezetting van Palestina, zijn nederzettingenpolitiek, de buitenrechtelijke executies, collectieve straffen en vele andere maatregelen ten opzichte van de Palestijnen,

- GroenLinks in haar verkiezingsprogramma heeft staan dat dit associatieverdrag met Israël moet worden opgeschort zolang het doorgaat het internationaal recht te schenden,
- deze schendingen gestaag in aantal en ernst zijn toegenomen, waardoor anno 2016 bijvoorbeeld bijna dagelijks Palestijnse jongeren worden doodgeschoten door Israëlische militairen,
- de noodzaak tot het opschorten van het verdrag sinds het tot stand komen van het verkiezingsprogramma daardoor alleen maar groter geworden is,
- onze vertegenwoordigers zich actief inzetten voor het doorvoeren van de etiketeringsrichtlijn, het opschorten of opzeggen van het associatieverdrag met Israël en het erkennen van de staat Palestina,

Spreekt uit

- dat het blij is met deze inzet van de fracties,

Roept de fracties op

- de ingezette lijn onverminderd voort te zetten,

En gaat over tot de orde van de dag

Toelichting:

De situatie in Israël/Palestina is onverminderd

zorgwekkend en de urgentie van maatregelen zoals opgenomen in ons verkiezingsprogramma stijgt.

Ondertekenaars (in alfabetische volgorde):

Stan Bakker, Sietske de Boer, Karel van Broekhoven, Nichol Brummer, Frea Dooremaal, Jos van Dijk, Els Dijkstra, Hessel Dijkstra, Sietse de Haan, Tiny Hannink, Christian Jongeneel, Wim Lankamp, Hans Metz, Kathinka Minzinga, Karin Neijenhuis, Addie Niesthoven, Lilian Peters, Frank Rijnders, Jan Schaake, Rosien van Toor, Tom Vasseur, Maurice Voogd, Tom van der Wal, Hannie Wieles, Kemal Yildiz, Berivan Yildiz, Koen van Zon

Preadvies Partijbestuur: Overnemen

De fracties in de Tweede Kamer en het Europees Parlement nemen deze motie over. Helaas is de situatie in Israël de afgelopen tijd verslechterd. Het Israëlisch regeringsbeleid verhardt en is in toenemende mate in strijd met het internationaal recht. Vandaar dat de fracties alle redenen zien om de ingezette lijn voort te zetten. De motie steunt de fracties in dit voornemen.

MOTIE C: TURKIJE

Het congres van GroenLinks, in vergadering bijeen in Utrecht op zaterdag 23 april 2016

Constaterende dat

- volgens de berichtgeving bij de onderhandelingen van de EU met de Turkse regering over de vluchtelingencrisis wel is gesproken over financiële tegemoetkomingen, het EU-lidmaatschap van Turkije en de opheffing van de visumplicht, maar niet over de schending van de mensenrechten in het land

Overwegende dat

- in het huidige Turkije het naleven van de mensenrechten onder grote druk staat waardoor het land voor vluchtelingen niet als veilig beschouwd kan worden
- de Turkse regering zonder noemenswaardige tegenspraak doorgaat met vergaande aantastingen van de persvrijheid, het ontslaan en vervolgen van kritische journalisten
- de Turkse regering, die een grote verantwoordelijkheid draagt voor het heropleven van het conflict met de Koerden, tot op heden geen tekenen heeft laten zien dat ze het vredesproces wil hervatten

Spreekt uit

- dat alle betrokkenen, Nederland, de EU en

Turkije verantwoordelijkheid dragen voor het handhaven van mensenrechten en de toepassing van de het VN-Vluchtelingenverdrag

Roept de GroenLinks fracties in de Tweede Kamer en het Europese Parlement op

- er bij de regering en de Europese Commissie op aan te dringen dat bij toekomstige diplomatieke stappen de handhaving van de mensenrechten, de rechtvaardige behandeling van vluchtelingen en de hervatting van het vredesproces met de Koerden als voorwaarden worden gesteld voor verdere samenwerking met Turkije en gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting:

Het is voor GroenLinks onaanvaardbaar dat Nederland en de EU bij deze deal uitsluitend inzetten op het terugdringen van de toestroom van vluchtelingen naar Europa terwijl men zich niet bekommert om de handhaving van de mensenrechten en een rechtvaardige behandeling van minderheden en vluchtelingen in Turkije.

Deze motie is ondertekend door (in alfabetische volgorde):

Stan Bakker, Sietske de Boer, Karel van Broekhoven, Nichol Brummer, Nesip Can, Frea Dooremaal, Jos van Dijk, Els Dijkstra, Hessel Dijkstra, Sietse de Haan, Tiny Hannink, Christian Jongeneel, Kees Kalkman, Wim Lankamp, Ben Ligteringen, Hans Metz, Wim Minnaard, Kathinka Minzinga, Jeanine Molleman, Karin Neijenhuis, Addie Niesthoven, Nevin Özütok, Lilian Peters, Frank Rijnders, Jan Schaake, Rosien van Toor, Avnu Turgut, Tom Vasseur, Maurice Voogd, Tom van der Wal, Hannie Wieles, Kemal Yildiz, Berivan Yildiz, Koen van Zon

Preadvies Partijbestuur: Overnemen

De fracties in de Tweede Kamer en het Europees Parlement nemen deze motie over. Onze volksvertegenwoordigers stellen het belang van mensenrechten én van het vluchtelingenverdrag voorop. Zij merken daarbij op dat de Europese lidstaten ook verplichtingen hebben jegens migranten, asielzoekers en vluchtelingen, en dat het laakbaar is dat de Europese lidstaten momenteel hun toezeggingen tot onder meer herverdeling niet nakomen. Daarom zijn zij zeer kritisch over de

vluchtelingendeal die met Turkije is gesloten. De samenwerking met Turkije moet gericht zijn op handhaving van mensenrechten, goede behandeling van vluchtelingen aan beide zijden en hervatting van het vredesproces. De fracties weten zich gesterkt door deze motie om hierop te blijven aandringen bij de regering en de Europese Commissie.

Het ware kunstwerk: een wond die geneest.

(Chr. J. van Geel, Het zinrijk)

MOTIE D: ONVOORWAARDELIJK BASISINKOMEN ALS ONVERMIJDELIJKE UTOPIE

Het congres van GroenLinks, in vergadering bijeen in Amersfoort op 23 april 2016

Constaterende dat:

- Er op het congres van 2015 twee moties zijn aangenomen, de motie gelijkwaardige participatie en de motie experimenteerruimte basisinkomen,
- GroenLinks in 2015 het manifest 'naar een sociale bijstand' heeft gelanceerd, en de waardeverandering 'het gaat om mensen, niet om cijfers' leidend heeft geïntroduceerd,

- De discussie over het onvoorwaardelijk basisinkomen aanhoudt, en tot een brede maatschappelijke discussie over de sociale zekerheid en de veranderende arbeidsmarkt en economie heeft geleid,
- GroenLinks-afdelingen vaak lokaal aanjager zijn van initiatieven rondom regelvrije bijstand en onvoorwaardelijk basisinkomen,
- Deze lokale initiatieven geïnspireerd zijn door de ideologie over het basisinkomen,
- Dat GroenLinks als politieke vereniging verder aan kan sluiten bij deze lokale én internationale maatschappelijke beweging,

Voorts overwegende dat:

- Historisch gezien GroenLinks verbonden is aan de idee van het onvoorwaardelijk basisinkomen,
- Desondanks GroenLinks op dit moment geen heldere visie heeft op het onvoorwaardelijk basisinkomen,
- GroenLinks bij uitstek de ideeënpartij is die ideologie vertaalt naar de praktijk, en de discussie rondom het onvoorwaardelijk basisinkomen hier een voorbeeld van is,

Roept het bestuur van GroenLinks op:

- De visie op het onvoorwaardelijk basisinkomen te verbinden met gelijkwaardige participatie, sociale

zekerheid en de veranderende arbeidsmarkt en dit op te nemen in het concept verkiezingsprogramma,

- De experimenten regelvrije bijstand te plaatsen in lijn met experimenten onvoorwaardelijk basisinkomen,
- In het verkiezingsprogramma het streven naar experimenten met regelvrije bijstand en experimenten met het onvoorwaardelijk basisinkomen op te nemen.

En roept de Tweede Kamerfractie op:

- De gemeentelijk experimenteerruimte omtrent regelvrije bijstand en OBI verder uit te breiden bij zowel Sociale, Binnenlandse als Economische Zaken, En gaat over tot de vernieuwende basisorde van de dag.

Deze motie is ingediend door:

De leden van de volgende afdelingen van GroenLinks:

Tytsjerksteradiel; Brigitta Scheepsma, Leeuwarden; Jan Atze Nicolai, Renkum; Charlotte de Roo, Amsterdam; Rutger Groot Wassink, Amsterdam; Femke Roosma, Amsterdam; Jasper Groen, Nijmegen; April Ranshuijsen, Nijmegen; Lisa Westerveld, Utrecht ; Heleen de Boer, Oldenzaal; Sandor Löwik, De Fryske Marren; Matthijs Sikkes-van

den Berg, Bloemendaal; Meindert Fennema, Hollands Kroon; Jan Eichhorn, Lelystad; Sjaak Kruis, Loppersum; Dirk van Impe, Heerenveen; Gerrie Rozema, Franekeradeel; Botte Ouderkerken, Sudwest Fryslan; Angeline Kerver, Sudwest Fryslan; Peter Bijker, Assen; Laura Punt, Hilversum; Jan Kastje, Maastricht; Gert-Jan Krabbendam, Nuth; Louis de Rijk, Gulpen; Marion van der Kleij, Ooststellingwerf; Gerda Koopman, Velsen; Iskandar Sitompul, Weststellingwerf; Gertrud van Leeuwen, Kampen; Nieke Jansen, Smallingerland; Piet de Ruiters, Haarlem; Daphne Huysse, Zwolle; Patrick Rijke, Zwolle; Michiel van Harten, Zwolle; Jac van Santen, Apeldoorn; Marcel van der Maal

Toelichting

Op het congres van februari 2015 zijn twee moties aangenomen, namelijk 'experimenteerruimte basisinkomen' en 'gelijkwaardige participatie'. De laatstgenoemde omvat een duurzame visie onder de idee van het onvoorwaardelijk basisinkomen.

Onder een basisinkomen verstaan wij een onvoorwaardelijke geïndividualiseerde inkomensgarantie, die van overheidswege wordt verstrekt. Vanaf een bepaalde leeftijd

heeft iedereen recht op dit basisinkomen, ongeacht de vraag of hij/zij betaald werk verricht. Het basisinkomen moet hoog genoeg zijn om fatsoenlijk van te leven (Bijvoorbeeld de Nibud norm).¹ De inzet is bestaanszekerheid voor iedereen, meer gelijkwaardigheid tussen betaald werk en zorgtaken, en het vereenvoudigen van de sociale zekerheid. De veranderende zorg en arbeidsmarkt, de toenemende onzekerheid, én de groeiende kloof tussen arm en rijk, 'werkend' en 'niet-werkend' noopt ons te zoeken naar een nieuwe sociale structuur.

GroenLinks heeft een historische verbondenheid met het basisinkomen. Dat is niet toevallig. De ideeën en de discussie rond het basisinkomen raken diepere essenties en waarden van waaruit wij van GroenLinks doorgaans politiek bedrijven: duurzame vernieuwing, nieuwe economie, verbinding, het belang van een gemeenschap, en het herstel van de wond van wantrouwen tussen overheid en burger, én burgers onderling. Het is een breed politiek thema dat alle terreinen van de samenleving omvat. Vandaar dat we nu ook aan de Tweede Kamerfractie vragen om te proberen de

¹ Vrij ontleend aan Bram van Ojik, *Basisinkomen, van veenland naar gidsland*

experimenteerruimte voor gemeenten uit te breiden naar andere ministeries, naast Sociale Zaken.

Iedereen weet dat een volledig basisinkomen niet morgen ingevoerd kan worden. Laten we het daarom ook niet op die manier benaderen met cijfers en rekensommen. Het gaat om een ideaal en een visie die hoop biedt: we zijn vóór en we gaan ervoor. Tegen het economisme en vóór een lonkend perspectief van compassie en vertrouwen: bestaanszekerheid voor iedereen.

Als we nuchter kijken naar ons sociale stelsel kunnen we nu al op termijn iedereen in Nederland economische bestaanszekerheid geven. Dat lijkt alleen maar een kwestie van goede verdeling, vertrouwen, elkaar bestaanszekerheid gunnen. Deze vooronderstelling kunnen we middels proeven onderzoeken. En na onderzoek kunnen we streven naar deze (of een andere) vorm van vernieuwd vertrouwen en zekerheid.

Er zijn ook nu al veel lokale initiatieven van GroenLinks afdelingen om een socialere bijstand of OBI te onderzoeken, en de proef op de som te nemen.

GroenLinks heeft in 2015 een manifest gelanceerd over 'sociale bijstand', met de

waardeverandering 'het gaat om mensen, niet om cijfers'. De motie is in lijn met deze visie tegen het economisme en voor compassie in politiek en samenleving.

Ook internationaal zijn er discussies over bestaanszekerheid en basisinkomen. Proeven in verschillende landen, en een referendum in Zwitserland.

GroenLinks laat een enorme kans liggen wanneer we niet het initiatief houden in de discussie en proeven rond het basisinkomen. GroenLinks is tegen het economisme, en voor bestaanszekerheid!

De motietekst spreekt verder voor zich.

Brigitta Scheepsma en Jan Atze Nicolai

Preadvies Partijbestuur: niet overnemen. De indieners is aangeraden deze motie aan te houden.

Zowel het partijbestuur als de Tweede Kamerfractie vindt dit een sympathieke motie.

Er is een breed gevoel binnen onze partij dat sociale zekerheid anders moet.

Rechtvaardiger, socialer, met waardering voor participatie in de brede zin. Lokale fracties werken daaraan in de vorm van

een regelvrije bijstand, daarbij gesteund door onze Tweede Kamerfractie. Deze experimenten met de bijstand worden door sommige lokale GroenLinks-fracties gezien als opmaat naar een onvoorwaardelijk basisinkomen, maar door andere fracties alleen geplaatst in het kader van een sociale bijstand of een voorwaardelijk basisinkomen.

Over de invoering van een onvoorwaardelijk basisinkomen is de partij zeer verdeeld. In de partijbrede discussie is aan de leden gevraagd of er een onvoorwaardelijk basisinkomen ingevoerd moet worden. 40% was het eens of heel erg eens met de stelling. 37% was het niet eens of helemaal niet eens.

Het partijbestuur wil recht doen aan de uitkomsten van de partijbrede discussie. Het partijbestuur wil die partijbrede discussie eerst een passend vervolg geven door de programmacommissie de uitkomsten van de discussie te laten verwerken in het verkiezingsprogramma. Dat zal worden voorgelegd aan de leden en besproken op het eerstvolgende

verkiezingscongres. Daarover kunnen de indieners in overleg gaan met de programmacommissie. Kortom, het partijbestuur en de Tweede Kamerfractie vragen de indieners om de motie aan te houden. Als zij dat niet doen, moet de motie op dit moment worden ontraden.

MOTIE E: INSTELLING OMBUDSPERSOON VAN TOEKOMSTIGE GENERATIES

Het congres van GroenLinks, in vergadering bijeen in Amersfoort op zaterdag 23 april 2016;

Constaterende dat;

- Haagse politiek vaak gefocust is op de orde van de dag,
- Daarbij de belangen van toekomstige generaties soms te makkelijk vergeten wordt,
- Mensen in alles wat ze nu doen, het leven, de welvaart en het welzijn van toekomstige generaties beïnvloeden,
- Op dit moment de belangen van toekomstige generaties nog onvoldoende meewegen in besluitvormingsprocessen,
- Het recht op duurzame ontwikkeling en een gezond leefmilieu nog niet verankerd

ligt in de Nederlandse Grondwet,

- Het daarmee moeilijk is de belangen van toekomstige generaties adequaat te behartigen,

Overwegende dat;

- Het recht op duurzame ontwikkeling en een gezond leefmilieu verankerd ligt in de Grondwet van meer dan 100 landen wereldwijd,
- Het instituut van een ombudspersoon kan leiden tot betere naleving en bewaking van dit recht,
- Verschillende landen (e.g. Canada, Wales, Hongarije, Nieuw-Zeeland) al met succes instituten hebben opgericht die meekijken met of bescherming bieden aan de rechten van toekomstige generaties,

Spreekt uit dat;

- GroenLinks voorstander is het opnemen van het recht op duurzame ontwikkeling en een gezond leefmilieu in de grondwet en het instellen van een ombudspersoon voor toekomstige generaties om deze grondrechten te bewaken,

Roept de Kamerfractie op om;

- De ombudspersoon voor toekomstige generaties nogmaals kracht bij te zetten in haar parlementaire werk.

En gaat over tot de orde van de dag.

Lyle Muns (voorzitter DWARS), Femke Nijse (vicevoorzitter politiek DWARS), Frank De Jong, Harm Bult, Fiep Cleassens, Arie Poels, Etienne Goudriaan, Noortje Blokhuis, Willemijn Kadijk, Iris Nibbering, Gjalt Annega, Ammarens Veeneman, Max de Blank, Bas van Veen, Christa van IJzendoorn

Preadvies Partijbestuur: Overnemen

De Tweede Kamerfractie neemt de motie over. Het beleid van vandaag heeft een grote impact op toekomstige generaties. In het politieke debat voert de waan van de dag vaak de boventoon en blijven lange termijngevolgen onderbelicht. Dat zou goed een plek kunnen krijgen in de grondwet. En een onafhankelijk instituut als de genoemde Ombudspersoon kan een belangrijke rol spelen in het bewaken van de belangen van toekomstige generaties. Onze fractie heeft hier al eerder voorstellen voor gedaan en ziet deze motie als ondersteuning.

MOTIE F: 'MEER EUROPESE DEMOCRATIE BEGINT BIJ BETER ONDERWIJS'

Constaterende dat:

- Er binnen de EU (Europese Unie) steeds meer beslissingen worden genomen die voor burgers van groot politiek en maatschappelijk belang zijn;
- Europese verdragen sinds vorig jaar referendabel zijn en er dus directe beslismacht bij de Europese burger is komen te liggen;
- Uit onderzoek blijkt dat 36% van de Nederlandse jongeren verklaart geen onderwijs over de EU te hebben gehad ¹;
- Door jongeren zelf, bij monde van de NJR (Nederlandse Jeugdraad) en JOB (Jongeren Organisatie Beroepsonderwijs), klemmend verzocht wordt om beter onderwijs over de werking van de Europese Unie².

Overwegende dat:

- Er zowel binnen als buiten GroenLinks een sterke roep is om een meer democratisch besluitvormingsproces op het niveau van de Europese Unie;
- Het voor ieder individu noodzakelijk is kennis te hebben van het politieke systeem, om op betekenisvolle wijze invulling te

kunnen geven aan zijn of haar politieke rechten;

- Het visiestuk "Onderwijs 2032" in de voorliggende versie, ondanks de ontstane achterstand en de lobby van de NJR, geen stappen zet om beter onderwijs over de EU te bewerkstelligen;
- Dit, samen met het perspectief op een nieuwe Minister van Onderwijs na de aankomende Tweede Kamerverkiezingen, maakt dat het nu meest opportuun is het onderwerp te agenderen.

Spreekt uit:

- Beter onderwijs over de werking en de geschiedenis van de Europese Unie noodzakelijk te vinden, ter politieke emancipatie van (jonge)burgers.

Roept de Tweede Kamerfractie op

- Zich in te zetten voor wettelijke verankering van beter onderwijs over de werking en geschiedenis van de Europese Unie.

En gaat over tot de orde van de dag

Toelichting:

Om tot beter onderwijs over de EU te komen dienen drie beleidsmaatregelen in samenhang te worden genomen a:(bij)scholing van docenten op dit specifieke punt. b: aanpassing

van de lesstof/methoden. c: aanpassing van de eindtermen. Dit alles heeft betrekking op de vakken Maatschappijleer(en wetenschappen), Geschiedenis, Aardrijkskunde en eventueel Economie/Management en Organisatie.

Deze motie is ingediend door de leden van de Europawerkgroep:

Okke Mostard, David Westsson, Hilda Passchier, Sjoerd Stoffels, Sonja Muusses, Jos van Dijk, Koen van Zon, Michiel van der Sijs, Frea van Dooremaal, Nicol Brummer, Nik Riesmeijer, Tom van der Wal, Bas Roufs, Jan Jaap Berkhout, Sietse de Haan, Tom Vasseur, Paul Smits, Emilia Silivestru.
En door de voorzitters (als vertegenwoordigers) van de werkgroepen Onderwijs en Internationale Samenwerking, respectievelijk: Esmee Admiraal, Margit Timmen

Preadvies Partijbestuur: Overnemen

De Tweede Kamerfractie onderschrijft het door indieners toegekende belang over de geschiedenis van de Europese Unie. Het is belangrijk dat leerlingen leren hoe de Europese Unie werkt en hoe besluitvorming tot stand komt. Het leren over de werking van de Europese Unie is op dit moment onderdeel van de kerndoelen in het primair en voortgezet onderwijs. GroenLinks erkent de veelgehoorde klacht van leraren dat er teveel en te gedetailleerd van bovenaf wordt opgelegd hoe zij hun lessen moeten invullen. De fractie deelt wel de wens van de indieners dat bij de herziening van het onderwijscurriculum de aandacht voor de EU goed verankerd is. De fractie stelt aan het congres voor om deze motie over te nemen met dien verstande dat het gaat om algemene leerdoelen.

¹ EenVandaag (2014). "Onderzoek: Europese verkiezingen". Geraadpleegd via <http://www.eenvandaag.nl/uploads/doc/Rapport%20Europese%20verkiezingen.pdf> (11 april 2016).

² NJR (2015) "Europa in de klas" geraadpleegd via http://jongerenvertegenwoordigers.nl/documenten/visiestuk_europa_in_de_klas_-_jvs_ez_njr_job_9_mei_2015_.pdf (11 april 2016)

MOTIE G: ARTIKEL 1 VAN DE GRONDWET

Het congres van GroenLinks, in vergadering bijeen in Utrecht op zaterdag 23 april 2016.

Constaterende dat:

- Artikel 1 van de Grondwet der Nederlanden stelt dat:
‘Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan’;
- Het politieke en maatschappelijke debat ook met betrekking tot de vluchtelingenproblematiek deels is verhard en ontspoord, zeker ook als het gaat om Artikel 1 van de Grondwet;

Overwegende dat:

- Iedere burger van Nederland tekst en betekenis van Artikel 1 behoort te kennen;
- GroenLinks als partij in alle geledingen een politieke en maatschappelijke bijdrage moet willen leveren aan het indringend ‘in beeld’ brengen en aan de orde stellen van Artikel 1 ter verdere bewustwording en gebruik in het leven van alle dag en ter versterking van de rechtsstaat en democratie;

En roept op:

- De Tweede Kamerfractie van GroenLinks om via de minister van onderwijs te bevorderen dat kennis over in het bijzonder Artikel 1 van de grondwet daadwerkelijk in de (basis-) onderwijsdoelstellingen wordt opgenomen;
- De Tweede Kamerfractie van GroenLinks om via de minister van Wonen en Rijksdienst te bevorderen dat in alle Rijksgebouwen met publieksfuncties Artikel 1 prominent en letterlijk ‘in beeld’ komt voor publiek;
- Aan de huidige provinciale fracties van GroenLinks een initiatiefvoorstel/motie in te dienen om Artikel 1 prominent in beeld te brengen in de hal van Provinciehuizen en andere provinciale overheidsgebouwen;
- Aan de gemeenteraadsfracties van GroenLinks voor de volgende verkiezingen van maart 2017 in hun gemeenten een initiatiefvoorstel/motie in te dienen om tenminste in de hal van stad-/gemeente huizen Artikel 1 prominent in beeld te brengen en in andere relevante gemeentelijk gebouwen met publieksfuncties;
- Via de Colleges van B&W aan de scholen/ universiteiten en andere relevante lokaal

gevestigde maatschappelijke organisaties een soortgelijk verzoek te doen om Artikel 1 prominent in publieke ruimten zichtbaar te maken;

En gaat over tot de orde van de dag.

Deze motie is ingediend/ondertekend door: afdeling GroenLinks Zutphen

Joram van Donk (voorzitter bestuur), Victor Boldewijn (fractievoorzitter), Patricia Withagen (wethouder), Christina Oosterhoff, André Putker, Liza Luesink, Martine Westerik, Sylvie Uenk, Patrick Reeuwijk, Judith Fonteijn, Mariëlle Haneveld, Tamara Moor, Jaap Meijer, Eva van Boxem, Jelis van Leeuwen, Irene Kleinrensink.

Preadvies Partijbestuur: Niet overnemen

De Tweede Kamerfractie en het partijbestuur onderschrijven het door Afdeling Zutphen toegekende belang aan artikel 1 Gw. Het Gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel zijn essentiële fundamenten van de Nederlandse samenleving. Net als de afdeling Zutphen vinden de fracties en het Partijbestuur dat dit artikel zo goed mogelijk gekend en nageleefd moet worden. Het is mooi om te zien dat het artikel op steeds meer plekken, zoals in het stadhuis van Zutphen,

zichtbaar is. We vinden echter dat alle provinciale en lokale fracties en colleges van B&W zelf de vrijheid moeten hebben om invulling te geven aan dit streven. We willen dat niet van bovenaf opleggen. De fractie deelt wel dat de inhoud en betekenis van artikel 1 van de Grondwet expliciet aandacht verdient in het onderwijs. De fractie denkt dat dit belang door de programmacommissie kan worden meegewogen, ook zonder een aangenomen motie.

MOTIE H: PROFESSIONALISERING VERSLAGLEGGING CONGRESMOTIES

Het congres van GroenLinks, in vergadering
bijeen in Utrecht op zaterdag 23 april 2016

Constaterende dat

- congresmoties een van de vitale onderdelen zijn van de partijdemocratie en
- actieve en betrokken leden van GroenLinks veel moeite doen om hun zorgen of ideeën over onderwerpen die hen na aan het hart liggen, binnen de partij om te zetten in een motie tijdens een congres,
- er geen openbaar verslag wordt gedaan van stemmingsuitslagen van ingediende moties,
- de opvolging van moties weliswaar gemonitord wordt door de Toezichtraad, maar dat dit voor indieners van moties en andere GroenLinks leden niet inzichtelijk is
- dat het daardoor zeer lastig is voor leden om erachter te komen of en wanneer er al eens een motie over een bepaald onderwerp is ingediend en hoe het met de uitvoering van moties staat,

Overwegende dat

- het in vrijwel elk democratisch orgaan in ons land gebruikelijk is om openbare, transparante manieren van motieopvolging

te hanteren,

- een transparant motieopvolgsysteem de partijdemocratie en de betrokkenheid van de leden ten goede komt,

Roept het Partijbestuur op om

- Een openbaar en transparant motieopvolgsysteem te maken, waarin minimaal wordt vermeld de originele motietekst, de uitslag van de stemming op het congres en een update hoe het met de concrete uitvoering van de betreffende motie staat. Liefst met terugwerkende kracht, maar in ieder geval met ingang vanaf dit congres.

En gaat over tot de orde van de dag.

Deze motie is ingediend/ondertekend door:

Carin Hereijgers (Lid van de Werkgroep landelijk van de afdeling Nijmegen), Wanda Pelt (Kleurrijk Platform), Jan Atze Nicolai (Fractievoorzitter PAL GroenLinks), Petra Snelders (Kleurrijk Platform), Sandra Grep (Kleurrijk Platform), Daphne Meijer (Kleurrijk Platform), Jeremy Bierbach (Kleurrijk Platform), Dilek Odabasi-Seker (Kleurrijk Platform), Ufuk Kahya (Fractievoorzitter afdeling Den Bosch), Louis Laros (Afdeling Loon op Zand), Sjors Slaats (Afdeling Waalwijk), Sandra van den Udenhout (Afdeling Waalwijk), Jan

Ruysenaars (Lid van de Werkgroep landelijk van de afdeling Nijmegen), Ronaldo Nobel (Lid van de Werkgroep landelijk van de afdeling Nijmegen), Joris Leijten (Actief lid afdeling Nijmegen), Petra Ybeles Smit (Bestuurslid netwerk Chronisch Zieken en gehandicapten), Frans de Krijger (Juristennetwerk GroenLinks), André Dumont (Bestuurslid afdeling Nijmegen), Stefan Falke (Bestuur van PAL GroenLinks), Marcia Dijkstra (Bestuur van PAL GroenLinks), Thewis Kooistra. (Bestuur van PAL GroenLinks), Jochem Knol (GrienLinks voorzitter), Rebecca Slijver (Bestuurslid GrienLinks), Matthijs Sikkes-Van den Berg (Actief lid in Friesland), Brigitta Scheepsma (Actief lid in Friesland), Joop van der Heide (Bestuursmedewerker GrienLinks Friesland uit Harlingen), Rocco Piers (Fractievoorzitter afdeling Amsterdam Zuid), Jan Kok (Afdeling Amsterdam Zuid), Claudia Lipschitz (Afdeling Amsterdam Zuid), Marian van Beek (Afdeling Amsterdam Zuid).

Toelichting indieners:

Het Congres en de daar met meerderheid aanvaarde moties zijn belangrijke instrumenten van actieve ledenparticipatie. Het moet dus voor de hand liggen dat de leden geïnformeerd blijven worden over de

stand van zaken van de verdere afwikkeling van de moties. Daar hoort een inzichtelijk, toegankelijke afhandelingsagenda bij. Nu is het vaak een heel zoektocht om erachter te komen wanneer een bepaalde motie is ingediend en wat ermee is gebeurd. En het lijkt af en toe of er moties onbedoeld in de vergetelheid raken.

Zoals een motie uit juni 2012 ingediend door Kleurrijk Platform, Feministisch Netwerk en GroenLinks Plus, die het partijbestuur opriep om op korte termijn een discussie te starten die moest leiden tot hernieuwde visie op arbeidsmigratie, die positief werd gepreadviseerd. De Permanente Programma Commissie en de partijraad zouden bij de vormgeving en besluitvorming betrokken worden, maar dat is niet gebeurd voor zover na te gaan. Ook wordt de uitwerking van de meermalen ingediende motie 'bevorderen van diversiteit' met de mond beleden, maar concreet merken de diversiteitswerkgroepen daar nog te weinig van. Hetzelfde geldt voor de twee moties gerelateerd aan basisinkomen, die vorig jaar ingestemd zijn. Vandaar op dit congres een nieuwe motie.

Met een simpel en toegankelijk volgsysteem van congresbesluiten kunnen de leden op de hoogte blijven van de voortgang van de uitvoering ervan en kan op volgende congressen worden gerapporteerd welke moties zijn afgehandeld en welke nog in behandeling zijn.

Preadvies Partijbestuur: Overnemen

Het partijbestuur hecht net als de indieners van de motie aan de transparantie over het beleid dat wordt gevoerd naar aanleiding van congresmoties. We werken al met een intern volgsysteem en het is een goed idee om dit toegankelijk te maken voor de leden. We zullen hier vanaf dit congres zorg voor dragen. Daarnaast zullen we erop toezien dat de verslagen van ieder congres (inclusief uitslagen van stemmingen) die worden gemaakt onder verantwoordelijkheid van het congrespresidium, op dezelfde locatie beschikbaar zijn.

MOTIE I: ROZELINKS EUROPRIDE

Het congres van GroenLinks, in vergadering bijeen in Utrecht op zaterdag 23 april 2016.

Constaterende dat

Nederland dit jaar de gastheer is voor de Europride2016, de Europese Gaypride, die in Amsterdam zal worden gehouden.

Deze gehouden zal worden van 23 juli tot en met 7 augustus 2016.

RozeLinks dit jaar weer meevaart met de Canalparade, onderdeel van de Europride, met een boot die als thema artikel 13 van de Europees verdrag (anti discriminatie artikel) heeft, een artikel dat gebaseerd is op het verdrag van Amsterdam.

Overwegende dat

Overwegend dat GroenLinks zich sinds haar oprichting heeft ingezet voor gelijke rechten voor de LHBT gemeenschap.

Er binnen Europa nog steeds vele landen zijn waar mensen niet vrij zijn om voor hun geaardheid of gender identiteit uit te komen.

Een Gaypride nog steeds niet in alle landen van Europa mogelijk is of een vanzelfsprekendheid is.

Dat de Europride2016 een prachtig platform biedt om een politiek statement te maken over de noodzaak van gelijke rechten voor iedereen binnen een vrij Europa.

Spreekt uit

Dat GroenLinks tijdens en in de aanloop naar Europride2016 zichtbaar moet zijn als partij die zich inspant voor LHBT rechten in Europa.

En roept het Partijbestuur en lokale afdelingen op om

Tijdens de Europride een regenboog vlag aan de gevel van het partijbureau te hangen of een andere regenboogvlagactie te organiseren.

Tijdens de Europride op de website een regenboogvlag te laten zien.

De mogelijkheden te onderzoeken om middelen beschikbaar te stellen om een aantal LHBT-activisten tijdens de Europride 2016 naar Nederland te laten komen om, o.a. door mee te varen op de RozeLinks/ GroenLinks Canalparade boot, samen met ons de aandacht te vestigen op een nog altijd zeer nodige strijd.

En gaat over tot de orde van de dag.

Deze motie is namens RozeLinks ingediend en ondertekend door:

Rocco Piers, Irene Kingma, Savannah Koolen
Carlien Groeneweg, Rick Vermin, Wanda Pelt
Simone Plantinga, Mariska Min, Bas Groen,
Rosalie Smit, Micha Mos, Aisha Schol, Fem
Korsten, Bram Gerrits, Rosely van de Vooren,
Suzanne Vrieling, Nicole van der Waart, Anouk

Levert, Gerrit Duits, Tania Barkhuis, Dirk van Bergen, Marie-Christine van der Gronde.

Preadvies Partijbestuur: Overnemen

Het partijbestuur vindt ook dat gelijke rechten voor de LHBT gemeenschap, en de mogelijkheid om die rechten ook te genieten, erg belangrijk zijn en dat al decennia zijn voor GroenLinks. In dat opzicht vinden we het initiatief van RozeLinks om mee te varen met de Canalparade zeer waardevol. De motie van RozeLinks biedt concrete en aansprekende manieren om de betrokkenheid van GroenLinks verder uit te dragen rond de Europride 2016 en het partijbestuur neemt de motie daarom graag over.

DOE MEE VOOR VERANDERING

Bijna zomer; tijd om naar buiten te gaan, de zinnen te verzetten, het gras te ruiken en... tijd om GroenLinks te laten groeien. Doe jij mee?

Er zijn veel mensen die verandering willen en GroenLinks een interessante partij vinden. Wij willen ze laten weten wat GroenLinks doet. Daarom voeren wij een 'grassroots' campagne waarmee we iedereen die verandering wil gaan bereiken. En jij kan daar een cruciale rol in spelen.

Word GroenLinks ambassadeur

Ken jij mensen die ook verandering willen? Vraag ze hun mailadres te geven op onze site.

Samen voor tijd voor verandering.

GroenLinks

Postbus 8008

3503 RA Utrecht

www.groenlinks.nl

GROENLINKS